

LOGOPEDO PATARIMAI TĖVAMS,
AUGINANTIEMS SULĖTĖJUSIOS
KALBOS RAIDOS VAIKELIUS

Susiraskite ramia, neblaškančią dėmesio „darbinę“ aplinką. Geriausia būtų staliukas su kėdute, kad vaikui kiek apribotų judėjimą, bet tinka ir kilimėlis.

Pasiūlykite vaikui kartu pažaisti. Neakcentuokite vaikui, kad „eisime mokytis kalbėti“.

Pradėkite žaidimą nuo naujos, bet vaikui lengvai įveikiamos užduotėlės – suverti sagutes ant virvutės, sudėti pagal dydį keletą indelių vieną į kitą ir pan. Nauja ir jam lengvai įveikiama veikla jam suteiks pasitikėjimo savo jėgomis, pažadins pažintinį smalsumą tolesnei veiklai. Būtinai pagirkite vaiką už konkrečių

atliktą darbėlį („Puikiai suvėrei sagutes!“). Pasistenkite nekritikuoti vaiko nepavykus atlikti darbelio. Pagal poreikį padėkite jam, palaipsniui mažindami pagalbą iki minimumo.

Pradėkite ir tęskite žaidimą pamažu ilgindami susikaupimo ties veikla laiką – pvz. pirmą savaitę žaiskite apie 10 minučių, antrą – 15 min., vis ilgindami laiko tarpą iki pusvalandžio.

Pratinkite vaiką atlikti užduotėlę, žaisti nuosekliai – aiški darbelio pradžia, eiga ir pabaiga. Jei matote, kad vaikutis nebenori žaisti ir jau nepavyks jo įkalbėti pabaigti veiklos, būtina pratinti vaiką sudėti daiktelius į vietą (sagutes į dėžutę, indelius vieną į kitą ir t.t.). pradžioje padėkime vaikui susitvarkyti žaidimo vietą, mažinant palaipsniui pagalbą iki minimalios.

Kalbėkite šiek tiek aukštesniu, nei įprasta balsu, pabrėžta intonacija (prašymo, nustebimo, teigimo, nepritarimo ir kt.). Tai, ką jūs pasakysite ir pateiksite vaikui neįprastai, kitaip nei jis buvo įpratęs girdėti, vaikas labiau atkreips dėmesį, geriau įsimins.

Kalbėkite lėtesniu tempu, aiškiai tardami žodžius.

Vieną mintį pasakykite vienu sakiniu.

Tarp sakinių darykite trumpas (~ 1-2 sekundžių) pauzes.

Kartokite tuos pačius žodžius vis kitokia forma pvz. „Žiūrėk, čia pupa. Tau reikia pupų?“

Kalbėkite tik gramatiškai taisyklingais žodžiais ir sakiniais, nekartokite vaiko blogai tariamų žodelių, pvz. ne „Ar tu darysi niamne?“, o „Ar jau nori valgyti?“, ne „Tau buvo popa?“, o „Tau skaudėjo?“

Palaikykite vaiko norą tarti, kartoti žodelius. Nepatariama sakyti vaikui, kad jis ne taip pasakė, neverskite kartoti žodžio, kol ištars visus garsus, nebekeis skiemenų ar pan. Pagirkite vaiką vien už norą kartoti, už pastangas tariant, pataisykite netiesiogiai, pvz. vaikas ištaria „dude“ vietoj „dedu“- netiesiogiai pataisome – „Kaip tu šauniamoki pasakyti „dedu“!“

Pradiniame kalbos išskatinimo etape mums svarbiausia sumotyvuoti vaiką kalbėti, suteikti jam pasitikėjimo savimi, kad jis gali ir moka pasakyti, sušvelninti jo baimes po nepavykusių bandymų mokantis kalbėti!

Atsakykite į vaiko klausimus, net jei vaikas klausia žvilgsniu, rodo pirštu. Papildykite, patikslinkite jo klausimą, pvz. „Tu klausi kas čia?“ (Pauzė. Palaukime vaiko pritarimo žvilgsniu, gestu ar garsu). „Čia bitė. Paklauskim kaip ji zyzia.“ Pauzė. „Z-z-z-z-z“. Pauzė. „Kaip ji zyzė?“

Kasdieninėje veikloje, **kalbėkite su vaiku, o ne vaikui** – kalbėkite apie tai, ką veikiate, ką veiksite, kodėl taip darote. Palaukite vaiko atsakymo – pritarimo ar paneigimo, gesto, mimikos. Provokuokite įvairias situacijas, kur vaikui reikėtų pasirinkti ir atsakyti į klausimą ne tik „taip“ arba „ne“, o trumpu ką tik girdėtu žodeliu, pvz. „Ką virsime lėlei valgyti – pupų ar košės?“

Skatinkite pamėgdžioti įvairius artikuliacinius judesius, susiedami juos su žaidybine veikla. Mokydamasis atlikti tikslus artikuliacinius judesius, vaikas ruoš liežuvėlį ir lūpas taisyklingam garsų ištarimui. Pažaiskite su vaikučiu, kaip:

- katinėlis laka pienuką;
- nusilaižo ūselius (viršutinę lūpą);
- žiopčioja žuvytė;
- pripučiamo iš skruostų balioną, po to jis sprogs;
- kramtome sausainį, čiulpiame saldainį;
- burzgia mašina;
- kaukia signalizacija (pakaitomis tariame „y-ū“);
- pučia vėjas, nupučia sniegą (pučiame vatą, plunksnas) ir t.t.

1. Paskatinkite vaikučių įsiklausyti į aplinkos garsus ir juos pakartoti, pvz. „Girdi, kaip antys kreksi? Kre-kre kre! Kaip kreksi antytės?“
 2. Esant kalbos raidos sulėtėjimui, rekomenduojama ugdyti viena pasirinkta kalba.
 3. Svarbiausia – maloni, rami, geranoriška aplinka, daug pagyrimų ir paskatinimų už konkretų atliktą darbėlį, pakartojimą, susikaupimą, jokio tiesioginio taisymo ir kritikos.
 - 4.
-